

2025/7

8.1.2025.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2025/7

(2025. gada 7. janvāris),

ar ko izveido ERIC “Cherenkov Telescope Array Observatory” (CTAO ERIC)

(izziņots ar dokumenta numuru C(2025) 9)

(Autentisks ir tikai teksts angļu, čehu, franču, itāļu, poļu, slovēņu, spāņu un vācu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 723/2009 (2009. gada 25. jūnijs) par Kopienas tiesisko regulējumu, ko piemēro Eiropas pētniecības infrastruktūras konsorcijam (ERIC) ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

tā kā:

- (1) Austrija, Čehija, Francija, Itālija, Polija, Slovēnija, Spānija, Vācija un Eiropas Dienvidu puslodes astronomisko pētījumu organizācija saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 723/2009 5. panta 1. punktu ir Komisijai iesniegušas pieteikumu izveidot “Cherenkov Telescope Array Observatory” (CTAO) (“ieteikums”). Šveice ir darījusi zināmu savu lēmumu CTAO ERIC darbā sākotnēji piedalīties novērotājas statusā.
- (2) Pieteikuma iesniedzējas ir vienojušās, ka CTAO ERIC mitinātāja dalībvalsts būs Itālija.
- (3) Ar EEZ Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 72/2015 ⁽²⁾ Regula (EK) Nr. 723/2009 ir iekļauta Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ).
- (4) Komisija, ievērojot Regulas (EK) Nr. 723/2009 5. panta 2. punktu, ir priekšlikumu novērtējusi un secinājusi, ka tas atbilst minētajā regulā noteiktajām prasībām. Novērtējuma gaitā Komisija ir saņēmusi neatkarīgu ekspertu viedokļus par ietekmi tādās jomās kā gamma staru astronomija, astrofizika, daļiņu fizika, plazmas fizika un fundamentālā fizika.
- (5) Šajā lēmumā noteiktie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi ar Regulas (EK) Nr. 723/2009 20. pantu izveidotā komiteja,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Tiek izveidots ERIC “Cherenkov Telescope Array Observatory” (CTAO ERIC).
2. CTAO ERIC statūtu būtiskie elementi, kas nosaukti Regulas (EK) Nr. 723/2009 6. panta 3. punktā, ir izklāstīti pielikumā.

⁽¹⁾ OV L 206, 8.8.2009., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/723/oj>.

⁽²⁾ EEZ Apvienotās komitejas Lēmums Nr. 72/2015 (2015. gada 20. marts), ar ko groza EEZ līguma 31. protokolu par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības [2016/755] (OV L 129, 19.5.2016., 85. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2016/755/oj>).

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Čehijas Republikai, Vācijas Federatīvajai Republikai, Spānijas Karalistei, Francijas Republikai, Itālijas Republikai, Austrijas Republikai, Polijas Republikai, Slovēnijas Republikai, Šveices Konfederācijai un Eiropas Dienvidu puslodes astronomisko pētījumu organizācijai.

Briselē, 2025. gada 7. janvārī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Ekaterina ZAHARIEVA

PIELIKUMS

CTAO ERIC STATŪTU BŪTISKIE ELEMENTI**1. Nosaukums un mītnesvieta**

(CTAO ERIC statūtu 1. pants)

1. Izveido Eiropas pētniecības infrastruktūru, kuras nosaukums ir "Cherenkov Telescope Array Observatory" (CTAO) jeb Čerenkova teleskopu masīva observatorija.
2. CTAO juridiskā forma ir Eiropas pētniecības infrastruktūras konsorcijs (ERIC), kas reģistrēts saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 723/2009 noteikumiem, un tā nosaukums ir ERIC "Cherenkov Telescope Array Observatory" (CTAO ERIC).
3. CTAO ERIC juridiskā adrese un galvenā mītne ir Boloņā, Itālijā.

2. Uzdevumi un darbības

(CTAO ERIC statūtu 2. pants)

1. CTAO ERIC uzdevums ir uzbūvēt uz zemes bāzētas gamma astronomijas observatoriju, kas aprakstīta "CTA observatorijas zinātniskajā un tehniskajā aprakstā" (alfa konfigurācija), un šo kompleksu ekspluatēt, modernizēt un izņemt no ekspluatācijas. Būvniecības izmaksas ir noteiktas CTAO izmaksu reģistrā.
2. CTAO ERIC cita starpā veic šādas darbības:
 - a) veicina augsta līmeņa pētniecību, tehnoloģiju attīstību, inovāciju un sabiedrības problēmu risināšanu un tādējādi rada pievienoto vērtību gan Eiropas Pētniecības telpas (EPT), gan plašākā attīstībā;
 - b) nodrošina CTAO un tās instrumentu pilnvērtīgu zinātnisku izmantošanu;
 - c) nodrošina lietotājiem faktisku piekļuvi saskaņā ar 3. pantā izklāstīto piekļuves politiku;
 - d) veicina zinātnisko rezultātu izplatīšanu;
 - e) optimāli izmanto resursus un zinātību;
 - f) veic jebkādas citas darbības, kas nepieciešamas saistībā ar a)–e) apakšpunktu.
3. Savu galveno uzdevumu CTAO ERIC pilda bez nolūka gūt peļņu. Tomēr tas var īstenot arī ierobežota apjoma saimniecisko darbību, ja tā ir cieši saistīta ar tā galveno uzdevumu un nekaitē tā izpildei. Saimnieciskās darbības izmaksas un ieņēmumus CTAO ERIC uzskaita atsevišķi un par to uzliek maksu atbilstoši tirgus cenām vai – ja tās nav nosakāmas – visām izmaksām, kam pieskaitīta samērīga peļņa.

3. "Cherenkov Telescope Array Observatory" lietotāju piekļuves politika

(CTAO ERIC statūtu 3. pants)

1. CTAO ERIC Eiropas un starptautiskajiem pētniekiem (lietotājiem) faktisku piekļuvi nodrošinās, pamatojoties uz zinātniskajiem nopelniem, tehnisko iespējamību un/vai citiem attiecīgiem kritērijiem, kas ir CTAO ERIC mērķim atbilstīgi. Zinātniski atzinīgi vērtētiem priekšlikumiem, ko iesnieguši pētnieki, kuri nepieder pie kāda dalībnieka, stratēģiskā partnera, trešās personas vai novērotāja (turpmāk "citi lietotāji"), saskaņā ar īpašiem padomes noteiktiem piekļuves noteikumiem dara pieejamu ierobežotu novērošanas laiku.
2. Piekļuve CTAO var izpausties kā piekļuve CTAO novērošanas laikam vai kā piekļuve arhivētajiem CTAO datu produktiem (33. pants). Piekļuvi detalizētāk reglamentē padomes pieņemtā piekļuves politika (25. panta 13. punkta j) apakšpunkts), kura nosaka dažādus priekšlikumu veidus un paredz pienācīga līmeņa iespējas lielām mantotām programmām (galvenie zinātnes projekti).

3. Par laika iedalīšanu atbild ģenerāldirektors, kas šajā nolūkā organizē un vada profesionālizvērtēšanas procesu, kura laikā izvērtē zinātnisko izcilību un priekšlikumu īstenojamību. Procedūras un izvērtēšanas kritērijus dara publiski pieejamus CTAO ERIC vietnē. Ģenerāldirektors katru gadu ziņo padomei par laika sadalījumu.
4. "Lietotāju laiks" ir novērošanas laiks, kas pieejams pēc garantētā laika novērojumiem, kuri izriet no CTAO ERIC līgumsaistībām. Lietotāju laiks tiks iedalīts atvērtajā laikā, kas paredzēts standarta priekšlikumiem, galveno zinātnes projektu laikā, kas paredzēts lielām mantotām programmām, starptautiskās sabiedrības novērošanas laikā, kas paredzēts citiem lietotājiem, un ģenerāldirektora diskrecionārajā laikā. Definīcijas ir iekļautas CTA observatorijas zinātniskajā un tehniskajā aprakstā.
5. Citi lietotāji piedalās ar CTAO izmantošanu saistīto darbības izmaksu segšanā, kā noteikts piekļuves politikā un attiecīgajos partnerības nolīgumos.
6. Statūtu 3. panta 5. punkta noteikums neattiecas uz laika sadalījumu, ko CTAO ERIC piešķir ar īpašiem nolīgumiem (piemēram, mitināšanas nolīgumiem).

4. Zinātniskā izvērtēšana

(CTAO ERIC statūtu 4. pants)

CTAO ERIC zinātniskās un tehniskās darbības katru gadu izvērtē Zinātnes un tehnikas padomdevēja komiteja (28. pants). Detalizētus noteikumus izklāsta zinātniskās izvērtēšanas politikā, ko pieņem padome (25. panta 13. punkta k) apakšpunkts).

5. Pētījumu rezultātu izplatīšana

(CTAO ERIC statūtu 5. pants)

1. CTAO ERIC veicina pētniecību un parasti iestājas par atvērtu piekļuvi pētniecības datiem. Neatkarīgi no šā principa CTAO ERIC veicina augstas kvalitātes pētniecību un atbalsta paraugprakses kultūru, īstenojot apmācības pasākumus.
2. CTAO ERIC pieprasa, lai lietotāji savu pētījumu rezultātus nodotu atklātībai un darītu pieejamus ar CTAO ERIC starpniecību.
3. CTAO ERIC pieņem savu informācijas izplatīšanas politiku (25. panta 13. punkta l) apakšpunkts). Informācijas izplatīšanas politikā apraksta dažādās mērķgrupas, un CTAO ERIC mērķauditorijas uzrunāšanai izmanto vairākus kanālus, piemēram, tīmekļa portālus, biļetenus, darbseminārus, dalību konferencēs, rakstu publicēšanu periodiskajos izdevumos, žurnālos un dienas laikrakstos.

6. Intelektuālā īpašuma tiesības

(CTAO ERIC statūtu 6. pants)

1. Terminu "intelektuālais īpašums" lieto nozīmē, kas noteikta 1967. gada 14. jūlijā parakstītās Konvencijas par Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas dibināšanu 2. pantā.
2. CTAO ERIC pieņem savu intelektuālā īpašuma tiesību politiku (25. panta 13. punkta m) apakšpunkts).
3. CTAO ERIC pieder viss intelektuālais īpašums, kas izriet no tā darbībām saskaņā ar šiem statūtiem un kas cita starpā ietver CTAO ERIC darbinieku radīto intelektuālo īpašumu, izņemot gadījumus, kuros ir piemērojamas atsevišķas līgumiskas vienošanās vai kuros obligāti izpildāmos tiesību aktos vai šajos statūtos ir noteikts citādi.
4. Dalībnieku vai tos pārstāvošo subjektu iepriekš uzkrātais intelektuālais īpašums paliek viņu īpašumā. Vajadzības gadījumā un saskaņā ar īpašiem nolīgumiem to licencē CTAO ERIC.

7. Nodarbinātība

(CTAO ERIC statūtu 7. pants)

1. CTAO ERIC ir darba devējs, kas nodrošina vienlīdzīgas iespējas. Darba līgumus reglamentē tās valsts vai teritorijas tiesību akti, kurā darbinieki tiek nodarbināti.
2. Ievērojot valstu tiesību aktu prasības, katrs dalībnieks tiecas savā jurisdikcijā atvieglot CTAO ERIC uzdevumos iesaistīto dalībnieku, novērotāju un stratēģisko partneru valstspiederīgo un viņu ģimenes locekļu pārvietošanos un uzturēšanos.
3. CTAO ERIC personāla amatu kandidātu atlases procedūras ir pārredzamas un nediskriminējošas, un tajās ievēro vienlīdzīgas iespējas. Pieņemšana darbā un nodarbināšana nav diskriminējoša.
4. CTAO ERIC veicina institucionalizētas darbinieku pārstāvības izveidi.

8. Iepirkums

(CTAO ERIC statūtu 8. pants)

1. CTAO ERIC pret iepirkuma kandidātiem un pretendentiem izturas vienlīdzīgi un nediskriminējoši neatkarīgi no tā, vai tie ir bāzēti Eiropas Savienībā. Detalizētus noteikumus par iepirkuma procedūrām un kritērijiem nosaka iepirkuma politikā, ko pieņem padome (statūtu 25. panta 12. punkta i) apakšpunkts). Šī iepirkuma politika atbilst pārredzamības, konkurences, proporcionalitātes, savstarpējas atzišanas, vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminēšanas un ilgtspējas principiem.
2. Dalībnieku, novērotāju, stratēģisko partneru un trešo personu iepirkumos, kas saistīti ar CTAO ERIC darbībām, pienācīgi ņem vērā CTAO ERIC vajadzības, tehniskās prasības un attiecīgo struktūru izdotās specifikācijas.
3. Iepirkuma politikā norāda, ka tās noteikumus nepiemēro iepirkumiem, ko CTAO ERIC veic, izmantojot līdzekļus, kuri ar CTAO ERIC starpniecību novirzīti saskaņā ar statūtu 21. panta 4. punktu. Šādos gadījumos iepirkuma politikas vietā piemēro Pamatprincipus, kas piemērojami natūrā veiktiem ieguldījumiem CTAO ERIC, un Natūrā veikto ieguldījumu satvaru (B pielikums).

9. Darbības ilgums

(CTAO ERIC statūtu 9. pants)

CTAO ERIC izveido uz nenoteiktu laiku.

10. Likvidācija

(CTAO ERIC statūtu 10. pants)

1. Par CTAO ERIC likvidāciju lemj padome saskaņā ar statūtu 25. panta 13. punkta h) apakšpunktu.
2. CTAO ERIC bez nepamatotas kavēšanās un jebkurā gadījumā 10 dienu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par CTAO ERIC likvidāciju, par pieņemto lēmumu informē Komisiju.
3. CTAO ERIC bez nepamatotas kavēšanās un jebkurā gadījumā 10 dienu laikā pēc likvidācijas procedūras pabeigšanas par to informē Komisiju.
4. CTAO ERIC beidz pastāvēt dienā, kad Komisija publicē attiecīgu paziņojumu Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

11. CTAO ERIC darbības izbeigšana vai tā nodokļu atvieglojumu pārtraukšana

(CTAO ERIC statūtu 11. pants)

1. Kad CTAO ERIC darbība tiek izbeigta vai tā nodokļu atvieglojumi un nodokļu atlaides tiek pārtrauktas, dalībnieki atpakaļ saņem ne vairāk kā savus naudas ieguldījumus un natūrā veikto ieguldījumu faktisko vērtību.
2. Kad CTAO ERIC darbība tiek izbeigta vai tā nodokļu atvieglojumi un nodokļu atlaides tiek pārtrauktas, CTAO ERIC aktīvus, kas pārsniedz iemaksātos naudas ieguldījumus un natūrā veikto ieguldījumu faktisko vērtību, nodod citam publisko tiesību subjektam vai citai korporācijai, kurai piešķirti nodokļu atvieglojumi, vai citam tiesību subjektam, kura mērķi ir līdzīgi CTAO ERIC mērķiem zinātnes un pētniecības veicināšanas jomā.

12. Atbildības režīms un apdrošināšana

(CTAO ERIC statūtu 12. pants)

1. CTAO ERIC atbild par saviem parādiem.
2. Dalībnieki nav kopīgi atbildīgi par CTAO ERIC parādiem. Dalībnieku finansiālā atbildība par CTAO ERIC parādiem nepārsniedz to attiecīgos gada ieguldījumus.
3. CTAO ERIC pienācīgi apdrošinās pret riskiem, kas saistīti ar CTAO būvniecību un darbību.